

# Hoe samen inzetten op hernieuwbare energie in de wijk: coöperatief verhaal

# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## Activiteiten rond duurzame energie

- 1 Informatie- en groepsaankoopacties duurzame energie voor gezinnen
- 2 Kyoto in de wijk: collectieve renovatie
- 3 Coöperatief investeren in duurzame energie: LED-verlichting, garage swap-elektrische voertuigen, PV op andermans dak, warmtenet

- 1 Informatieavond over dak-, zoldervloer-, muurisolatie, ramen en hoogrendementsglas, PV-zonnepanelen, condensatieketels
- 2 Groepsaankoopavonden voor dak-, zoldervloer-, muurisolatie, hoogrendementsglas (niet ramen zelf), PV-zonnepanelen, condensatieketels



- Deskundig en onafhankelijk advies over dak-, zoldervloer-, muurisolatie, ramen, glas, PV-panelen en condensatieketels
- Informatie en ondersteuning bij het aanvragen van premies voor energiebesparende maatregelen
- Een extra scherpe prijs voor deze energierenovaties door onze groepsaankoopacties met lokale aannemers en installateurs

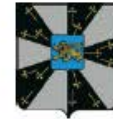


- 1 15 avonden waarop aannemers/installateurs zichzelf voorstellen ([www.kyotoinhetpajottenland.be](http://www.kyotoinhetpajottenland.be))
- 2 Keuze via intergemeentelijke begeleidingscommissie
- 3 Voorkeur lokale aannemers/installateurs
- 4 Beste prijs/kwaliteit
- 5 Opvolging en controle offertes via Kyoto



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

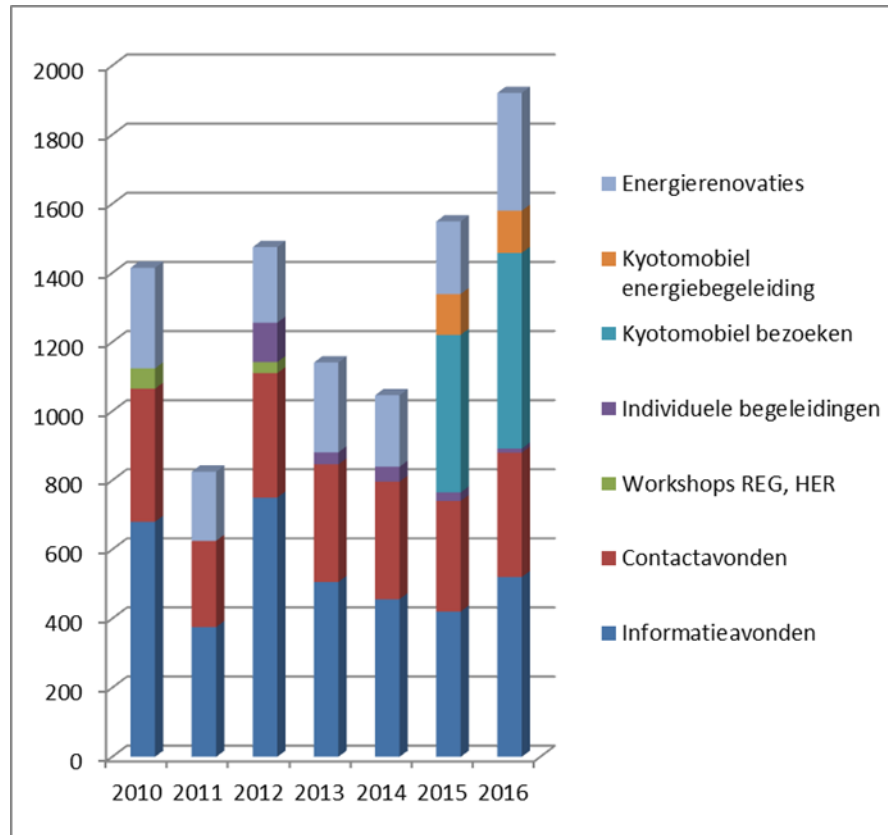
## 1 Onze partners



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 1 Samen aankoopacties duurzame energierenovaties

### Resultaten tot nu toe



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 1 Samenaankoopacties duurzame energierenovaties

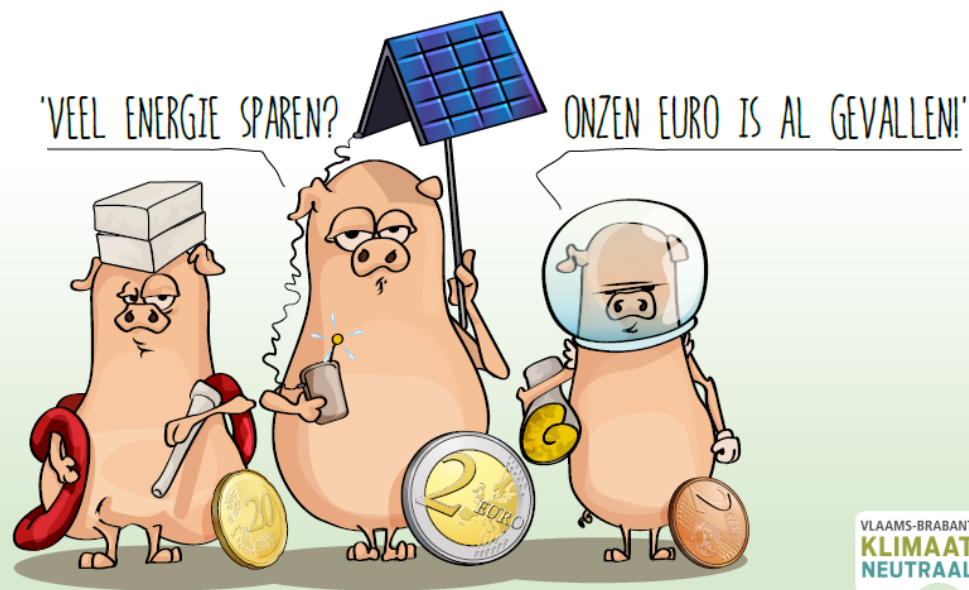
### Resultaten tot nu toe

Financiële en ecologische resultaten acties	Aantal renovaties	Jaarlijkse energiebesparing in l mazout	Energiekostenbesparing in €	CO <sub>2</sub> -uitstootreductie in ton CO <sub>2</sub>	Gemiddelde investering/renovatie (brutokost, zonder premies of fiscale mogelijkheden)	Totale investering (bruto)	Aantal VTE's lokale tewerkstelling
<b>Samenaankoop dak-, zoldervloerisolatie</b>							
2010	206	92.700	37.080	187	2500	515.000,00	8,58
2012	219	98.550	39.420	199	2500	547.500,00	9,13
Doorlopend	102	45.900	18.360	93	2501	255.102,00	4,25
Kyoto in de wijk	44	19.800	7.920	40	2501	110.044,00	1,83
<b>Samenaankoop zonne-energie</b>							
2010	85	27.200	100.640	54	8000	680.000,00	0,85
2016	212	74.200	135.680	148	6000	1.272.000,00	2,12
Doorlopend							
<b>Samenaankoop HR++-glas</b>							
2011	50	10.000	4.000	20	2400	120.000,00	1,00
2014	100	20.000	8.000	40	2400	240.000,00	2,00
Doorlopend	44	8.800	3.520	18	2401	105.644,00	0,88
Kyoto in de wijk	15	3.000	1.200	6	2401	36.015,00	0,30
<b>Samenaankoop muurisolatie</b>							
2011	150	62.400	24.960	126	2040	306.000,00	1,50
2013	260	108.160	43.264	218	2040	530.400,00	2,60
Doorlopend	171	71.136	28.454	144	2040	348.840,00	1,71
Kyoto in de wijk	35	14.560	5.824	29	2040	71.400,00	0,35
<b>Samenaankoop condensatieketels</b>							
2011	35	14.000	5.600	28	6600	231.000,00	0,70
<b>Totaal</b>	<b>1.728</b>	<b>670.406</b>	<b>463.922</b>	<b>1.352</b>	<b>3224</b>	<b>5.368.945,00</b>	<b>37,80</b>



EN 'T IS NOG WAAR OOK...

**Hier werken we samen  
aan een duurzame wijk.**







# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 2 Kyoto in de wijk: 4 wijken op 2 jaar



### Kyoto in de wijk

IK GA DA BEST IN MIJN AGENDA ZETTEN



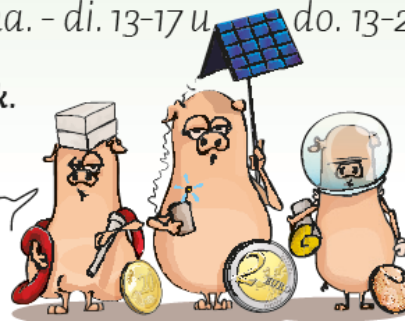
Moment:	eerste	tweede	derde	vierde	vijfde
Lot	04/01-13/02	29/05-26/06	08/01-05/02/'16	20/05-17/06	13/01-10/02/'17
Buizingen	20/02-20/03	04/09-02/10	12/02-11/03	02/09-30/09	10/02-17/03
Savio	20/03-01/05	02/10-30/10	11/03-22-04	30/09-28/10	17/03-28/04
Oetingen	01/05-29/05	13/11-11/12	22/04-20/05	11/11-09/12	28/04-26/05

Contact: [kyotoindewijk@gmail.com](mailto:kyotoindewijk@gmail.com) of 0473/74.32.35 - [www.kyotoinhetpajottenland.be](http://www.kyotoinhetpajottenland.be)  
 De mobiel zal open zijn: ma. - di. 13-17 u. do. 13-20 u. Kyotomobiel gesloten tijdens vakanties.

Elk moment activiteit in de wijk.

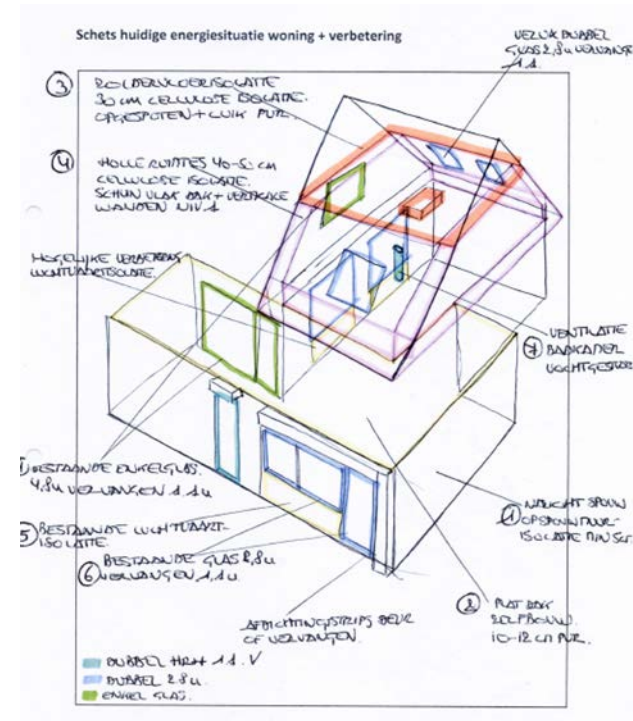
BEHALVE ALS GE IETS WIL PAKKEN VOOR 'T ETEN NATUURLIJK

PLAKT DAT HIER GEWOON OP UWE FRIGO  
EN ZORGT DAT DIE DICHT BLIJFT



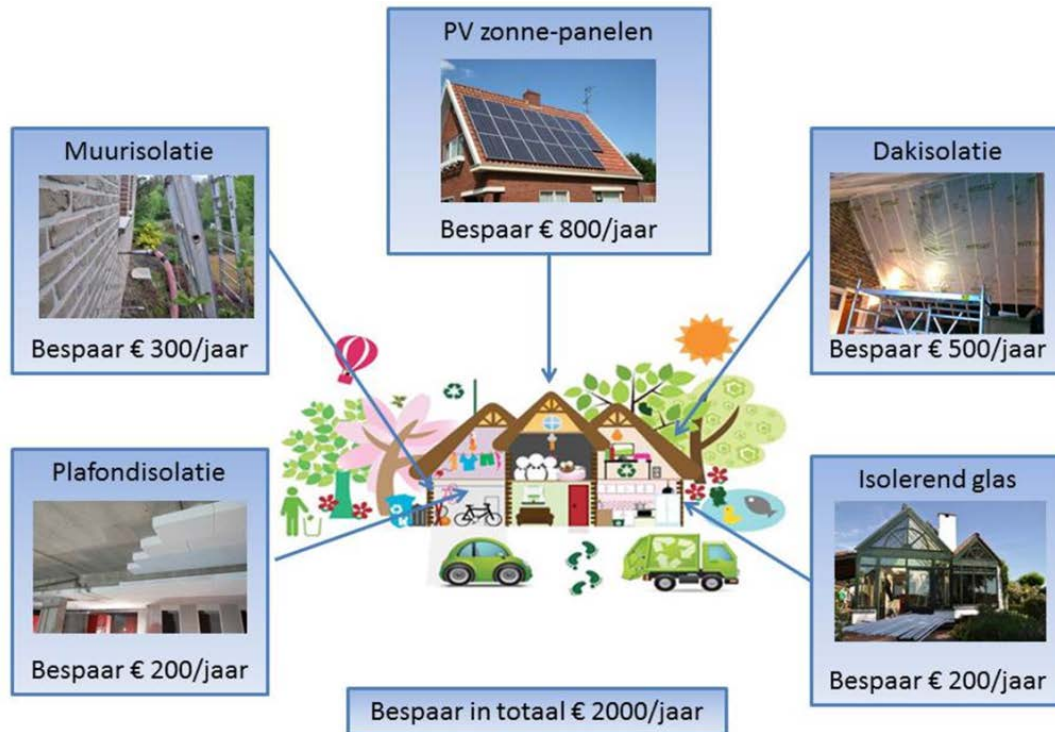
# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 2 Kyoto in de wijk: doorlichting woning



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 2 Kyoto in de wijk: berekening besparing



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 2 Kyoto in de wijk: opvolgen offertes

### Isoleren op de zoldervloer met isolatievlokken

Uitvoering	Prijs €/m <sup>2</sup>
Plaatsen van damprem	12
Open blazen van isolatievlokken (25 cm)	25
Plaatsen van houten draagstructuur van 25 cm + isolatievlokken hiertussen	75
Supplement voor extra houtwerk voor bevestiging draagstructuur op betonnen of houten vloer of welfsels	12

Contactgegevens aannemer

Naam: Gino Marechal + Tim Adams

Adres: Brusselsesteenweg 140 1500 Halle

Telefoonnummer: 02/361.38.97 of 0472/32.35.53

E-mailadres: [gino@bolster.be](mailto:gino@bolster.be) of [tim@bolster.be](mailto:tim@bolster.be)

Woonconsulenten		
Regionaal Woonbeleid Noord- Pajottenland	Lydia Bulté (Roosdaal)	054/89.13.36 <a href="mailto:lydia.bulte@roosdaal.be">lydia.bulte@roosdaal.be</a>
	Nathalie Meert (Affligem)	053/64.72.22 <a href="mailto:Nathalie.meert@affligem.be">Nathalie.meert@affligem.be</a>
	Katrien Geeraerts (Ternat)	02/582.47.85 <a href="mailto:Katrien.geeraerts@ternat.be">Katrien.geeraerts@ternat.be</a>
	Sofie Demars (Liedekerke en coördinator)	053/64.55.57 <a href="mailto:Sofie.demars@liedekerke.be">Sofie.demars@liedekerke.be</a>



Vlaanderen is energie

Subsidies Leningen Publicaties Agenda Zoeken

Bouwen en verbouwen Groene energie en WKK Energieprestatiecertificaten Zuinig met energie Energiebeleid

Home > Leningen > Energielening 2016

### Energielening 2016

Met een energielening kan u werken financieren waardoor u energie zal besparen in uw woning. U kan maximum 10.000 euro lenen. Dit bedrag moet terugbetaald worden over een periode van 5 jaar. De interest bedraagt 0% of 2%.

U kan een energielening aanvragen bij een energiehuis (vorige benaming Lokale Entiteit) van uw gemeente. U kan dus enkel een lening aanvragen als er uw gemeente zo'n energiehuis heeft. Of dat het geval is, kan u [hier](#) nagaan.

In principe bedraagt de interest 2%. Voor bepaalde (kwetsbare) doelgroepen, is de lening renteloos. Dit wil zeggen dat de interest 0% bedraagt. Het gaat om volgende doelgroepen:

- personen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming van het ziekenfonds (klevertje eindigt op 1);
- personen met een jaarlijks bruto belastbaar inkomen van het huishouden lager of gelijk aan € 17.649,88 verhoogd met € 3.267,47 per persoon ten laste;
- personen die in schuldbemiddeling zitten en die hun verwarmingsfactuur niet kunnen betalen;
- personen die het OCMW begeleidt omdat ze de facturen voor gas en elektriciteit niet kunnen betalen;
- eigenaars die hun woning verhuren via een SVK (sociaal verhuurkantoor) aan mensen uit deze doelgroep.

[Energielening](#)

Sinds begin 2015 werden al 8300 energieleningen goedgekeurd.

Ook interessant voor u

Folder [energieleningen](#) beschikbaar.

# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 2 Kyoto in de wijk: communicatie

**Dilbeek**

**Kyoto in Pajottenland & Zennevallei**

*Wij zijn terug!*

DOE MEE VOOR MINDER CO<sub>2</sub>  
DILBEEK

**SAVIO centrum**  
2 – 28 oktober

**WIJKPROJECT**

Je kan bij ons terecht voor:

- ✓ gratis advies & informatie
- ✓ thermografische scan
- ✓ groepsaankoop
- ✓ energie-audit
- ✓ persoonlijke begeleiding

maandag & dinsdag: 13-17u  
donderdag: 13-20u

**GROEPSAANKOPEN**

- Dak-, muurisolatie, HR++-glas, PV zonnepanelen, ketels
- Scherpste prijs-kwaliteitsvoorwaarden
- Lokale aannemers
- Opvolging offertes en werken vanuit Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

0473 74 32 35 - kyotoindewijk@gmail.com

Hier werken we samen aan een duurzame wijk.

Kyoto in Pajottenland & Zennevallei

VEEL ENERGIE SPAREN? ONZEN EURO IS AL GEVALLEN!

**GOOIK**

**Kyoto in Pajottenland & Zennevallei**

*Wij zijn terug!*

DOE MEE VOOR MINDER CO<sub>2</sub>  
GOOIK

**Rond Punt Gooik**  
14 november – 12 december

Je kan bij ons terecht voor:

- ✓ gratis advies & informatie
- ✓ thermografische scan
- ✓ groepsaankoop
- ✓ energie-audit
- ✓ persoonlijke begeleiding

maandag & dinsdag: 15-17u  
donderdag: 15-20u

**GROEPSAANKOPEN**

- Dak-, muurisolatie, HR++-glas, PV zonnepanelen, ketels
- Scherpste prijs-kwaliteitsvoorwaarden
- Lokale aannemers
- Opvolging offertes en werken vanuit Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

0473 74 32 35 - kyotoindewijk@gmail.com

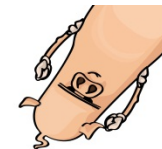
Hier werken we samen aan een duurzame wijk.

Kyoto in Pajottenland & Zennevallei

VEEL ENERGIE SPAREN? ONZEN EURO IS AL GEVALLEN!



Momenteel volgen **100** gezinnen  
onze Kyoto-energiebegeleiding.



Deze gezinnen sparen hier samen:

**100** ton CO<sub>2</sub> uit.

**100.000** €



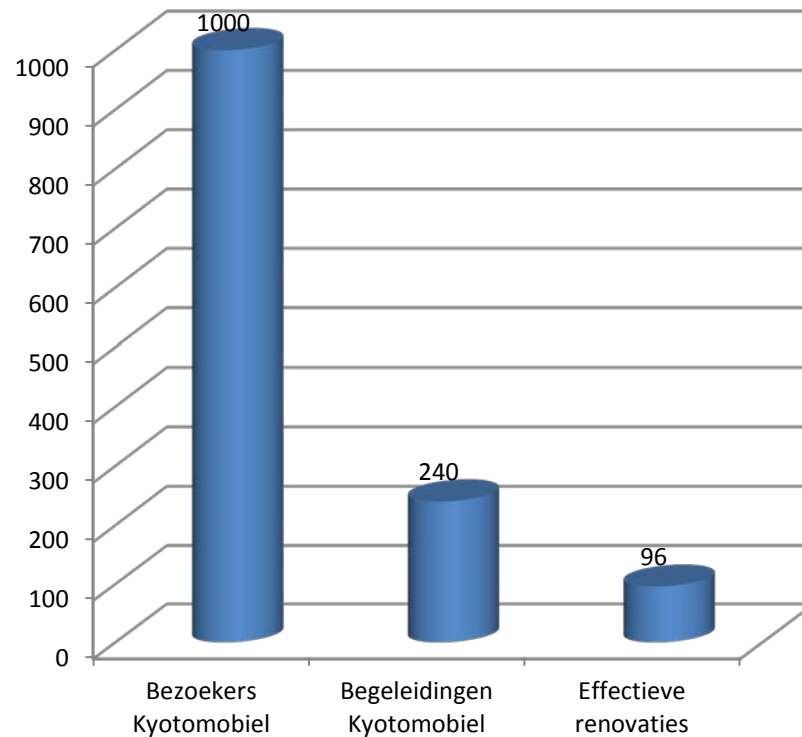
VOOR MEER INFO: [WWW.KYOTOINHETPAJOTTENLAND.BE](http://WWW.KYOTOINHETPAJOTTENLAND.BE) OF 0473/74.32.35

VLAAMS-BRABANT  
KLIMAAT  
NEUTRAAL

Kyoto in  
Pajottenland  
&Zennevallei



## Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei 2 Kyoto in de wijk: voorlopige resultaten



### Enkele voorbeelden uit het buitenland: Denemarken



Hvidovre: 750 m<sup>2</sup>  
PV, samen  
geïnvesteed



Hvidovre: 2 x 3,6  
MW wind, 2268  
aandeelhouders



Hillerød: PV op dak  
CC, werking 100 %  
CO2-neutraal

### Enkele voorbeelden uit het buitenland: Duitsland



Dardesheim: 4000 % HER elek, 100 % HER warmte/koude, transport  
100 % steun gemeenschap: participatie, meerwaarde vloeit terug  
naar lokale projecten en verenigingen

# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 3 Missie energiecoöperatie Pajopower cvba-so

### *Onze missie*

---

*20-50-100: 20 % CO2-uitstoot reduceren via 50 % energiebesparing en 100 % eigen energieproductie in het Pajottenland en de Zennevallei en dit door iedereen op een democratische wijze te laten participeren*

### *Ons aanbod naar partners toe: coöperatieve ESCO-projecten realiseren*

---

- Nieuw project met lokale scholen rond duurzame energie op school: sensibilisatie + coöperatieve investering via ouders van leerlingen in energierenovatie van de school (stookplaatsrenovatie, PV-installatie + relamping, isolatie)
- Projecten met landbouwers uit het Pajottenland: buurt investeert mee in hernieuwbare energie op het landbouwbedrijf (PV, WKK, middelgrote windenergie)
- Projecten met overheden via derde partijfinanciering, mogelijkheden:
  - Investeren in energierenovatie van openbare gebouwen (stookplaatsrenovatie, PV-installatie + relamping, isolatie)
  - Investeren in gezamenlijke duurzame energieprojecten (vb. windenergieprojecten, WKK voor grote gebouwen (zwembaden, overheidsgebouwen), relamping openbare verlichting)

# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 3 LED op de Halse invalswegen



## Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei 3 LED in Halle: de cijfers

- Investering van 225 000 €
- Edingsesteenweg,  
Lenniksesteenweg,  
Nijvelsesteenweg,  
Ninoofsesteenweg
- - 400 000 kWh (115 gezinnen),  
- 45 000 €, - 92 ton CO<sub>2</sub>



## Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei 3 LED in Halle: unieke participatieve aanpak

- Iedereen kan participeren via aankoop van één aandeel twv 250 euro
- Maximaal 20 aandelen
- Iedere vennoot één stem
- Jaarlijkse AV: beslissen over dividend, nieuwe projecten, realiseren van sociaal oogmerk
- Investeren in de regio, budgetneutrale oplossing stad, Energiewende versnellen



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 3 Impact matters: garage swap

### Voorstelling Garage Swap partners: duurzame expertise, netwerk én achterban

- ✓ Samenwerkingsverband van freelance experts en adviseurs met "impact first" doelstelling
- ✓ Duurzame businessmodellen, sociaal ondernemerschap, community management en communicatie, Multi stakeholder samenwerkingen
- ✓ Projectcoördinator Garage Swap project



- ✓ Federeert autodeel aanbieders actief in Vlaanderen en België
- ✓ Ambitie om van 20.000 naar 100.000 autodelers te gaan tegen 2020
- ✓ Partner Interreg project "Share North"



- ✓ Koepelvereniging van 140 natuur- en milieuorganisaties in Vlaanderen
- ✓ Beleidswerking en participatietrajecten
- ✓ Actief in thema's zoals duurzame kernversterking, wijken van de toekomst, modal shift, energietransitie...



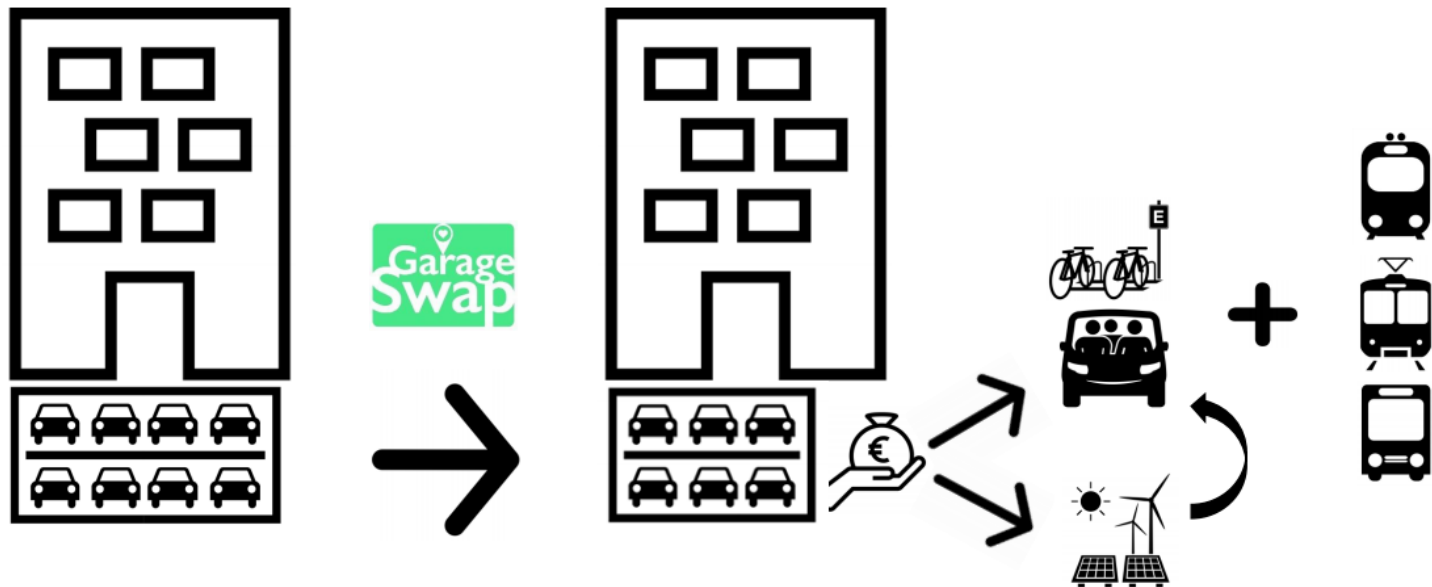
- ✓ EcoPower : investeerder en verkoper van hernieuwbare energie aan +- 48.000 coöperanten in Vlaanderen
- ✓ Pajopower : coöperatie actief in 15tal gemeenten van Pajottenland & Zennevallei + participatie en sensibilisatie rond energiebesparing
- ✓ Coopkracht : koepel van coöperatieve ondernemingen in Vlaanderen



- ✓ BUUR: masterplanning en gebiedsontwikkeling, stedenbouwkundige regelgeving
- ✓ O.a onderzoeksprojecten Mobiliteit en gedragsonderzoek, modal shift en duurzame kernversterking, publieke vervoersnetten
- ✓ TMLeuven : externe expert



Garage Swap concept: dure parkeergarages  
“ruilen” voor modal shift aanbod



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 3 Garage swap

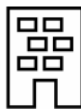
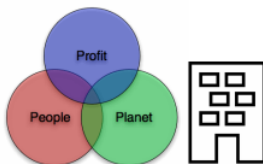
Vergt intense samenwerking en Win-Win-Win  
voor de 3 lokale sleutelactoren



USP : een kwalitatieve,  
gedragen én duurzame  
mobiliteitsoplossing



LOKALE OVERHEID



PROJECT  
ONTWIKKELAAR



BEWONERS &  
OMWONENDEN



Wat als we dus eens wat minder investeerden in dit...



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 3 Garage swap



Samen een elektrische  
auto delen ...



Maar meer ruimte creëren voor dit...?



## Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei 3 Denderstroom cvba: PV op andermans dak



<http://nieuws.vtm.be/binnenland/220782-leg-eens-zonnepanelen-op-een-ander-dak>



<http://www.focus-wtv.be/nieuws/beauvent-wil-warmtenet-oostende>

# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

## 3 Pajopower cvba-so: PV op andermans dak



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei

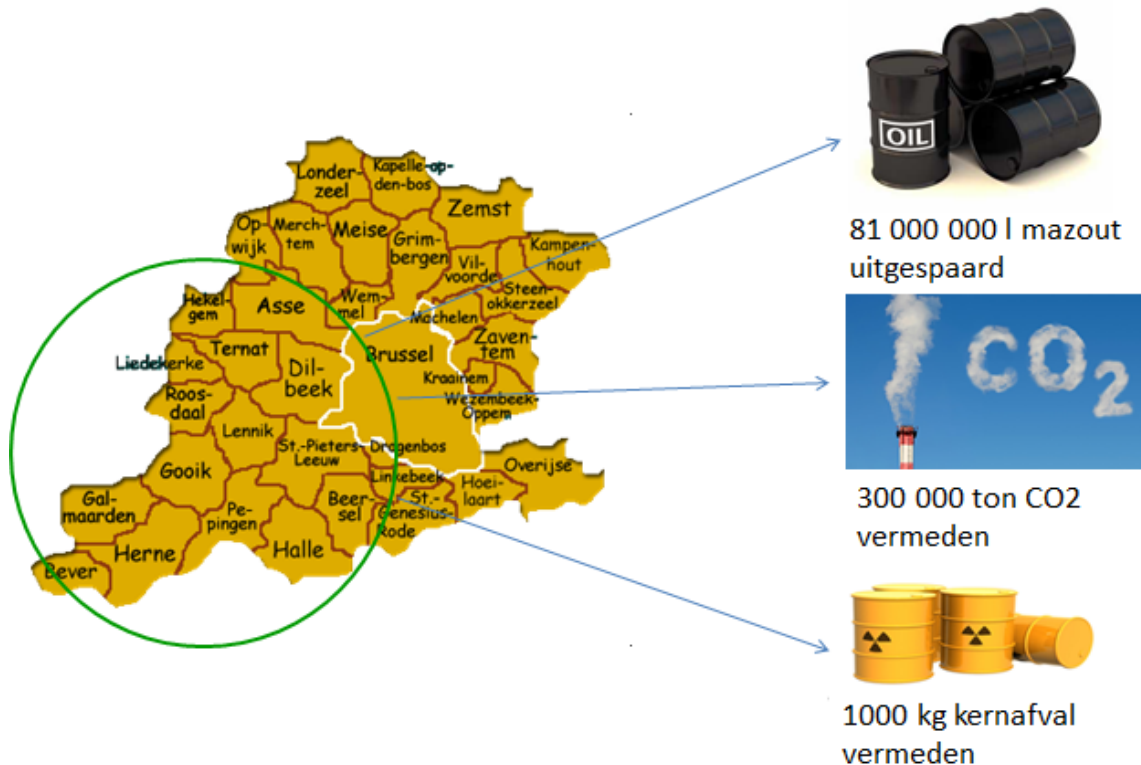
## 3 Pajopower cvba-so: garage swap

Investeren in waterkracht



HER op het platteland realiseren  
via investering omwonenden

# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei Besluit: onze toekomst ecologisch



# Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei Besluit: onze toekomst socio-economisch



In totaal 153 000 000 € dat we elk jaar in het Pajottenland houden (↔ 266 000 000 € naar het buitenland momenteel)

+ 75 000 000 €  
via REG

+ 78 000 000 € elk jaar terug naar lokaal  
coöperatief beheerde HER-installaties





## *Pajopower een Coöperatie*

Een coöperatie? Een samenwerking tussen burgers en mensen. Dat is burgerparticipatie van de bovenste plank. Sinds 2014 heeft Pajopower 'de energie' gezien. We doen dit lokaal, Pajottenland en Zennevallei, in ons glooiend landschap. We vergaderen in de Paddenbroek 12 te Gooik. Ook bereikbaar met het openbaar vervoer, De Lijn.

- 1 Bruno Moens, directeur Pajopower vzw
- 2 Plattelandscentrum de Paddenbroek, Paddenbroekstraat  
12 1755 Gooik
- 3 [bruno.moens@pajopower.be](mailto:bruno.moens@pajopower.be)  
[www.kyotoinhetpajottenland.be](http://www.kyotoinhetpajottenland.be) en [www.pajopower.be](http://www.pajopower.be)
- 4 02/306.45.62